

РЕГЛАМЕНТ ЗА УЧЕНИЦИ

ОСНОВНИ ТЕМАТИЧНИ АКЦЕНТИ НА КОНКУРСА:

Участниците избират един от следните пет тематични акцента:

- ◆ Културно-историческото наследство по българските земи – хилядолетна духовна приемственост и достойно място в съвременното.
- ◆ Борбата за независима българска църква - път към изграждане на съвременната нация
- ◆ Българи с принос в националната и общочовешката история.
- ◆ Регионална история.
- ◆ Лична история (на моята фамилия или на избрана друга личност)
- ◆ Национална идентичност, общочовешки ценности.
- ◆ България и Европа

ПРИМЕРНИ СЪДЪРЖАТЕЛНИ НАПРАВЛЕНИЯ

Участниците са свободни да формулират своя тема за рефератите, есетата и презентациите в съответствие с избрания тематичен акцент.

За тяхно улеснение се предлагат примерни съдържателни направления:

А) ЗА РЕФЕРАТ

1. Местните обичаи и традиции – вечният извор на общочовешки ценности.

Препоръки: Разработката може да се конкретизира върху една област, един обичай или върху обредност, обща за различните религиозни и етнически групи в България. Да се потърси подходяща форма за онагледяване.

2. Единство и многообразие.

Препоръки: Да се издирят, опишат и анализират исторически и съвременни факти и явления (с общонационално или регионално измерение), свързани с религиозната и етническата толерантност в България. Да се проследят резултатите от тях.

3. Символите на моето родно място.

4. Моето родословие – основание за самочувствие

5. Българските будители

Препоръки: Разработката може да е посветена на една или няколко личности с принос за духовното извисяване на нацията.

6. Възкресението на един народ

Препоръки: Представяне на продължилите повече от четири десетилетия църковно-национални борби. Разработките могат да бъдат посветени както на централните събития и фигури на борбите, така и на конкретни действия или дейци от отделни населени места.

7. Пазители на българския дух – революционните организации в окупираните български земи -

Препоръки: В разработките да се отразят факти за дейността и личности от организациите в останалите под чужда власт български земи – Македония, Тракия и Добруджа.

8. Непознатите будители - Дружба „Родина“ -

Препоръки: Разработката да представи малко известни факти за личностите и дейността на уникалното движение на българите мохамедани в Родопите от средата на миналия век.

9. Жалони на българската идентичност.

Препоръки: Разработките могат да представят исторически събития, моменти от църковната история, създаването, дейността и приносите на училища, читалища, културни прояви и др.

10. Български маршрути

Препоръки: Представяне на природни забележителности и културни паметници. В работата да се използва предимно собствен снимков материал, описание и история на обекта /обектите/, предложение за туристически маршрут с карта. Атрактивното оформление и билингвистичните описания са предимство.

11. Великите българи

Препоръки: Личности с приноси в различни области – църковно-националните борби, движението за новобългарска просвета, икономика, култура, наука, спорт, изкуство и др., прославили България по света. Разработката може да е посветена на една или няколко личности, обединени от една цел.

12. Европейци в България и българи в Европа и по света

Препоръки: Личности, допринесли за достойно приобщаване на българите към европейските и световните традиции и ценности през вековете. Разработката може да представя една или няколко личности.

13. България, страна на древни култури. Забележителностите на моето родно място – от първите хора до днешни дни.

Препоръки: Проследяване развитието на човешката култура в района на родното място. Археологически обекти, разкопки. Местности, легенди. Разработката може да бъде както запознаване с отделен обект, така и комплексно проследяване на развитието.

14. Имената в родното ми място – селища и местности. Легенди за имената.

Препоръки: Разработките могат да представят спомени или легенди свързани с наименованията на селища или местности.

Б) ЗА ЕСЕТА

- Духовните ценности на моя род
- Българският Великден
- Доброто ражда добро
- Националният идеал на българите
- Раждането на Екзархията – възкресението на един народ
- България – поглед от бъдещето
- В България най-много харесвам:

- Гражданин съм на Обединена Европа
- Обединена Европа – хармония в различията
- Европа след Брекзит – отслабена или консолидирана?
- Моралните добродетели на българина и съвременния свят
- „Бъди промяната, която искаш да видиш в света.“ - Махатма Ганди
- Какво обединява българите – каузи или личности?
- Как Европа влезе в моя роден град
- Съпричастност и емпатия в променящия се свят
- „Човек може да издържи всичко, ако има идеал, кауза, ако има вяра в нещо." Ст. Цанев
- Моето бъдеще е в България
- „Няма власт над оная глава, която е готова да се отдели от плещите си в името на свободата и за благо на цялото човечество.“ Христо Ботев
- "От нас зависи да бъдем равноправни с другите европейски народи." В. Левски
- Забравени идеи от миналото ни, така потребни ни днес
- Най-ценният завет на моите предци

В) ЗА ПРЕЗЕНТАЦИИ

Авторите на презентации могат да ползват всички предложени теми. Важно е да преценят точно коя тема ще съумеят да представят най-добре в избраната форма.

Изисквания за създаване на проекта

- Презентацията да отговаря на изискванията на задачата.
- Използване ефективно на технологичните възможности.
- Проектът да бъде представен на Power Point, да са посочени **ползваните източници и консултантите по проекта.**
- Съдържанието да бъде прецизно и научно вярно.
- Презентацията да бъде привлекателна и добре изготвена
- Обем** – презентацията трябва да се вмести в рамките на 10 минути или до 20 слайда.

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ РАЗРАБОТКИТЕ

В писмените си работи авторите трябва да изложат проучените от тях факти и събития, както и своите разсъждения и изводи по разглеждания проблем и отражението му върху нашето историческо, материално и духовно развитие и приноса на България в световната цивилизация и култура.

Желателно е участниците в конкурса да насочат вниманието си към разработването на такава тема, която по-пълно да отговаря на тяхната възраст, ниво на подготовка и интереси. Стойността на писмената работа ще бъде по-висока, ако в нея се разглежда конкретно събитие или въпрос, дали отражение върху живота на страната и оказали влияние върху други държави и народи.

На първо място от съществено значение е правилният избор на най-подходящата форма (реферат, презентация или есе), съответстваща на възрастта, знанията и уменията на учениците в зависимост от възрастовата група към която спадат. След това

пристъпете към избора на темата. Важно условие в случая е тя да бъде интересна, завладяваща за участника, за да може той да направи самостоятелни проучвания, (които да представи като приложение), анализи и изводи. Не бива да се разчита на безконтролното използване на чужд текст от източници без да са цитирани. Скъпи участници, отнасяйте се с уважение и бъдете коректни към хората, които преди вас са работили по избраната тема.

Предложените теми са само примерни и насочващи. Необходимо е участниците сами да конкретизират темата, по която ще пишат и да формулират възможно най-точното заглавие, като отчитат събитията и фактите, с които разполагат, аргументирайки най-добре тяхната теза.

Много важно е при формулирането на заглавието, обработването на информацията и след това при разработването на темата да се потърси и използва пълноценно помощта на учители историци, литератори или специалисти по други учебни предмети, на учени, музейни работници, местните дружества по родинознание и т.н. За да засвидетелстват умения за самостоятелна работа желателно е авторите да използват спомени или разкази на преки участници в описаното събитие, автентични документи, снимки от личен архив и т.н..

Работите да се представят в два екземпляра в обем до 20 страници без приложенията (за реферати) и до пет страници за есета. Материалите, изпращани на електронни носители, да са придружени с разпечатка. Презентациите да имат хартиена „заглавна страница“ с упоменати данни за автора, консултанта и използваните програми.

За рефератите и презентациите да бъдат подготвени резюмета (до 1000 знака).

Работите не трябва да са участвали в други конкурси.

При разработване на темите авторите могат да ползват и някои по-важни годишнини, които ще бъдат отбелязани през 2020 година.

- **45 години от откриването на паметника на Светите братя Кирил и Методий пред Народната библиотека ;**
- **65 г. от приемането на България за пълноправен член на ООН (1955);**
- **70 години от създаването на Държавен ансамбъл за народни песни и танци – София (“Филип Кутев”);**
- **75 години от Дравската епопея на Първа българска армия при р. Драва по време на Отечествената война (1944-1945);**
- **75 години от края на Втората световна война;**
- **75 г. от създаването на ООН (1945);**
- **75 г. от рождението на Божидар Димитров (1945 –2018), български историк, дългогодишен директор на Националния исторически музей;**
- **80 години от Крайовския договор и възвръщането на Южна Добруджа;**
- **80 г. от рождението на Георги Иванов (1940), първият български космонавт;**
- **80 г. от рождението на Емил Димитров (23.12.1940 – 30.03.2005), български естраден певец и композитор;**
- **95 години от атентата в катедралния храм „Света Неделя” в София;**
- **95 г. от рождението на Георги Калоянчев (Калата) (1925–2012);**

- 95 г. от рождението на Георги Парцалев (1925–1989) „тъжният клоун” на българското кино и театър;
- 100 г. от рождението на Валери Петров (1920–2014), поет, публицист;
- 105 години от включването на България в Първата световна война;
- 105 г. от смъртта на Яне Сандански, деец на националосвободителните борби на българите в Македония и Одринско (1872-1915);
- 110 години от прожекцията на първия български документален филм „Българската войска”;
- 120 години от селските бунтове срещу натуралния десетък;
- 120 г. от смъртта на Капитан Петко войвода, (1844 – 1900);
- 125 г. от смъртта на Стефан Стамболов, (1854 – 1895);
- 125 г. от рождението на Гео Милев (1895–1925), български поет, публицист, преводач и художник;
- 125 години от излизането на том първи от Речник на българския език на Найден Геров („Речник на българский язык, с тълкувание речити на български и русски. Събрал, нарядил и на свят изважда Найден Геров”);
- 130 г. от първото честване на Деня на трудещите се в България (01.05.1890);
- 130 години от откриването във Враца на паметник на Христо Ботев;
- 130 г. от рождението на Чудомир (Димитър Чорбаджийски) (1890–1967), български писател хуморист, художник, читалищен деец;
- 135 години от обявяване Съединението на Източна Румелия и Княжество България;
- 135 години от Сръбско-българската война;
- 135 години от създаването в Пловдив на Македонски комитет с председател Захари Стоянов и секретар Иван Андонов;
- 140 г. от рождението на Йордан Йовков, български писател и драматург (1880 – 1937);
- 145 години от Старозагорското въстание;
- 145 г. от рождението на Атанас Буров, български политик и банкер (1875-1954);
- 145 г. от смъртта на Иларион Макариополски, български духовник, един от водачите на църковно-националната борба (1812-1875);
- 150 години от създаването на Българската Екзархия;
- 150 г. от излизането на бр.1 на сп.„Читалище” в Цариград през 1870 г.;
- 160 г. от проповедта на Иларион Макариополски на Великден, в която не споменава името на гръцкия патриарх, с това официално отхвърля властта на Цариградската патриаршия – 1860 г.;
- 160 г. от рождението на Продан Тишков-Чардафон, български военен и революционер, деец на Съединението (1860-1906);
- 165 г. от началото на организираното книгоиздаване в България, поставено с отпечатването на календарче „Старопланинче” на Христо Г. Данов (1885);
- 170 г. от рождението на Иван Вазов (1850–1921);
- 170г. от рождението на Захари Стоянов (1850-1889);

- 175 г. от рождението на Васил Петлешков, български революционер (1845-1876);
- 180 години от рождението на Стефан Караджа (1840-1868), деец на национално-освободителното движение;
- 180 години от рождението Хаджи Димитър (1840-1868), деец на национално-освободителното движение;
- 180 години от рождението на Екзарх Йосиф I (1840-1915), български църковен и обществен деец, просветител;
- 185 години от откриването на Габровското училище, първото българско светско взаимно училище (дн. Национална Априловска гимназия);
- 185 години от Велчовата завера;
- 185 години от рождението на Бачо Киро (1835-1876), учител, книжовник, революционер;
- 190 години от рождението на Константин Миладинов (1830-1862), възрожденски просветен, културен и обществен деец;
- 190 години от рождението на Панайот Хитов (1830-1918), деец на националноосвободителното движение ;
- 200 години от рождението на д-р Иван Богоров (1820-1892), книжовник, енциклопедист, издател на първия български вестник;
- 200 г. от рождението на Сава Доброплодни, български възрожденски книжовник и учител (1820 – 1894);
- 205 години от рождението на Анастасия Димитрова (1815-1894), първата българска светска учителка;
- 210 години от рождението на Димитър Миладинов (1810-1862), възрожденски просветен, културен и обществен деец;
- 210 г. от рождението на Александър Екзарх (1810–1891), български общественик, дипломат и журналист, един от активните дейци за независима Българска екзархия;
- 210 г. от рождението на Захари Зограф, български художник и иконописец. Основоположник на българската светска живопис (1810-1853);
- 220 години от рождението на Кольо Фичето (1800-1881), майстор-строител, архитект от епохата на Възраждането;
- 220 години от рождението на д-р Петър Берон (1800-1871), учен-енциклопедист, просветител, реформатор на учебното дело в България;
- 235 г. от рождението на Неофит Хилендарски Бозвели, български духовник, един от водачите на националното просветно и църковно движение през Възраждането (1785-1848);
- 785 години от възстановяването на Българската патриаршия;
- 790 години от победата на Цар Иван Асен II над епирския деспот Теодор Комнин в битката при с. Клокотница;
- 815 години от битката при Адрианопол (дн. Одрин), в която цар Калоян разбива кръстоносците на Балдуин I;
- 835 години от въстанието на Асен и Петър и възстановяването на българската държава;

- 1180 години от рождението на Св. Климент Охридски (ок. 840-916), просветител и книжовник;
- 1190 г. от рождението на Наум Охридски, един от петимата ученици на Кирил и Методий, един от светите Седмочисленици, и 1100 години от смъртта му (ок.830-910);
- 1205 г. от рождението и 1135 г. от смъртта на Методий (ок. 815 – 06.04.885), славянски просветител, основоположник на българската и славянска писменост.

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА:

1. ЗА РЕФЕРАТ

- 1.1.Познаване, използване и коректно позоваване на проучени исторически изследвания и разнообразни източници.
- 1.2. Достоверно, точно и изчерпателно описание на фактите по темата (въпроса или събитието).
- 1.3. Задълбочено осмисляне и съпоставка на представените факти и привеждане на аргументи.
- 1.4. Убедително структуриране на изложението.
- 1.5. Използване на научен стил и език
- 1.6. Наличие на елементи на лична проучвателска дейност и на собствени разсъждения и изводи във връзка с разглежданите проблеми .
- 1.7. Техническо оформление; спазен обем (до 20 стандартни печатни страници; справочен апарат; приложения; естетически външен вид.

2. ЗА ЕСЕ

- 2.1. Оригиналност на заглавието
- 2.2. Ясно открояване на теза
- 2.3. Убедителна подкрепа на тезата с факти и аргументи
- 2.4. Наличие на собствени разсъждения във връзка с поставената теза
- 2.5. Оригинално изразена лична позиция
- 2.6. Очертани елементи на структура
- 2.7. Спазване на книжовните норми
- 2.8.Спазени технически изисквания и обем.

3. ЗА ПРЕЗЕНТАЦИЯ

Предварително зададени параметри: формат PPS; наличието на първи слайд - тема и автор, консултант; втори слайд – резюме; последен слайд – използвани източници; без самоцелни ефекти; автоматично и ръчно управление

- 3.1. Логически организиран подбор на факти и изображения по избраната тема.
- 3.2. Открояване на предимствата, довели до избора на презентация при разработване на темата
- 3.3.Обвързване на презентацията с овладяването на знания и умения по информационни технологии, природознание, изобразително изкуство; съответствието им на стандартните технически изисквания към презентации

3.4. Достоверност, точност и краткост на авторските текстове и логическата им обвързаност с изображенията.

3.5. Използване на разнообразни автентични източници.

3.6. Лично участие при събиране и обработка на фактологичния материал.

3.7. Коректно позоваване на използваните източници

3.8 Прецизно дозиране на подбраните материали и текст, така че да могат реално да бъдат представени в рамките на зададените 10 минути

3.9. Техническо оформление :

- В презентацията да е налице хармонично съчетание на текст, изображения, таблично и графично представяне на информацията (там където съдържанието позволява това).

- Ако темата позволява да се използват в максимална степен снимки от личен архив.

- Прецизно да се определи необходимото време и по желание да се зададе на автоматично прелистване.

- Висока степен на четивност на текста по отношение на размер, шрифт, съчетаване на шрифтове, цвят, фонове и пр.

- Дозираност на елементите на всеки слайд.

Работите се представят в два екземпляра в обем до 20 страници без приложенията (за реферати) и до пет страници за есетата. Материалите, изпращани на електронни носители, да са придружени с разпечатка. Презентациите да имат хартиена „заглавна страница“ с **упоменати данни за автора, консултанта и използваните програми.**

За рефератите и презентациите да бъдат подготвени резюмета (до 1000 знака).

Участие на един ученик с разработки в различните направления по една и съща тема не се допуска.

Изпратените по електронната поща работи трябва да бъдат озаглавени на латиница и придружени с писма, съдържащи цялата изисквана информация. Работите от чужбина могат да се изпращат и само по електронната поща.

Авторите на реферати и презентации, предложени от комисията за класиране (от първо до трето място), ще бъдат поканени да участват в още един кръг в деня на награждаването или в деня преди награждаването, за което ще бъдат предварително информирани. Уведомителното писмо до тях ще включва и конкретни указания за формата на този кръг.

Във възрастовата група VIII– XII клас от първо до трето място се класират само ИНДИВИДУАЛНИ разработки, а не колективни (чл. 16, ал. 1 т. 1 от НАРЕДБА за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби).

НАГРАЖДАВАНЕ

Националният конкурс е включен в Националния календар за извънучилищните изяви и в програмата на МОН за насърчаване на творческите способности на децата.

Резултатите от конкурса се обявяват в началото на ноември, в чест на Деня на народните будители.

Рефератите, есетата и презентациите се класират в двете възрастови групи – ученици V – VII клас и ученици VIII – XII клас. Награждават се консултантите на отличените участници. Присъждат се и специални награди от институции, стопански и обществени организации.

На тържествена церемония всички отличени получават грамоти и предметни награди.

Класираните индивидуални участници в разделите „Реферат“ и „Презентации“ (с навършени 14 и ненавършени 18 години към датата на обявяване на резултатите) получават и право да кандидатстват за едногодишна стипендия по програмата на МОН за насърчаване на творческите способности на децата. Те трябва да отговарят на всички изисквания, посочени в нея.

Списъкът на наградените се публикува на сайта на клуба, сайта на СБУ и във в. „Учителско дело“.

Част от наградените работи ще бъдат публикувани в специален сборник.

Организаторите на конкурса призовават училищните ръководства, учителите по история, философия, български език и литература, както и всички останали, специалистите в центровете за подкрепа на личностното развитие и българските общности зад граница да популяризират проблематиката и да създадат условия за участие на повече ученици в тази родолюбива традиция.